

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi turvatoimista Maahanmuuttovirastossa ja yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 83 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi turvatoimista Maahanmuuttovirastossa ja yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 83 §:n muuttamisesta (HE 32/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 6/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

turvatoimista Maahanmuuttovirastossa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Maahanmuuttovirastossa voidaan järjestää turvatarkastuksia viraston toiminnan suojaamiseksi, turvallisuudesta huolehtimiseksi ja järjestyksen turvaamiseksi siten kuin tässä laissa säädetään.

Lakia sovelletaan Maahanmuuttoviraston tiloihin saapuvaan ja siellä olevaan henkilöön. Lakia ei sovelleta Maahanmuuttoviraston ylläpitämän valtion vastaanottokeskuksen tai järjestelykeskuksen majoitustiloihin saapuvaan eikä siellä olevaan henkilöön.

Poliisin tehtävistä ja toimivaltuuksista säädetään erikseen.

Eduskunnan vastaus EV 63/2018 vp

2 §

Vähimmän haitan periaate

Kenenkään oikeuksiin ei saa tämän lain nojalla puuttua enempää kuin on välttämätöntä Maahanmuuttoviraston toiminnan suojaamiseksi sekä turvallisuuden ja järjestyksen säilyttämiseksi Maahanmuuttoviraston käytössä olevissa tiloissa.

3 §

Turvatarkastuksesta päättäminen

Turvatarkastuksen järjestämisestä päättää Maahanmuuttovirasto. Maahanmuuttoviraston työjärjestyksessä määrätään tarkemmin turvatarkastuksen järjestämisestä.

4 §

Turvatarkastaja

Turvatarkastuksen saa suorittaa poliisimies, rajavartiomies tai tähän tehtävään koulutettu ja määrätty Maahanmuuttoviraston palveluksessa oleva henkilö.

Maahanmuuttoviraston päätöksen mukaan turvatarkastuksen saa suorittaa muukin kuin 1 momentissa tarkoitettu henkilö, joka on saanut koulutuksen turvatarkastajan tehtävään ja on poliisin tehtävään hyväksymä. Turvatarkastajaksi voidaan hyväksyä täysi-ikäinen henkilö, joka tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja joka on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva.

Turvatarkastaja saa tehtävässään käyttää vain tämän lain mukaisia toimivaltuuksia.

5 §

Turvatarkastajaksi hyväksyminen ja turvatarkastajakortti

Maahanmuuttoviraston toimitilan sijaintipaikan poliisilaitos päättää turvatarkastajaksi hyväksymisestä. Maahanmuuttovirasto antaa hyväksytylle kuvallisen turvatarkastajakortin, joka on pidettävä näkyvästi esillä turvatarkastajan tehtäviä suoritettaessa.

Maahanmuuttoviraston toimitilan sijaintipaikan poliisilaitoksen on peruutettava turvatarkastajaksi hyväksyminen, jos turvatarkastaja tai Maahanmuuttovirasto sitä pyytää. Turvatarkastajaksi hyväksyminen voidaan peruuttaa kokonaan tai määräajaksi, jos turvatarkastaja ei enää täytä 4 §:n 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä. Jos turvatarkastajaksi hyväksyminen on peruutettu, turvatarkastajakortti on heti luovutettava Maahanmuuttovirastolle.

Eduskunnan vastaus EV 63/2018 vp

6 §

Turvatarkastajan koulutus

Turvatarkastajan koulutukseen sisältyy oikeudellista opetusta ja tehtävään liittyvän käytännön toiminnan opettelua ja harjoittelua siten, että koulutuksen suorittanut tuntee turvatarkastajan tehtäviä koskevat keskeiset oikeussäännöt ja tämän lain toimivaltuudet, hallitsee tehtävän edellyttämät käytännön toimenpiteet ja on tehtävän edellyttämässä laajuudessa perehtynyt työturvallisuutta koskeviin säännöksiin.

Poliisin antaman voimankäyttökoulutuksen lisäksi voidaan hyväksyä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa (1085/2015) tarkoitettu voimankäyttökoulutus. Voimankäyttökoulutuksen kouluttajana voi toimia poliisin voimankäyttökouluttajan lisäksi Poliisihallituksen hyväksymä voimankäyttökouluttaja.

7 §

Henkilöllisyyden tarkistaminen

Turvatarkastajalla on oikeus saada Maahanmuuttoviraston tiloihin saapuvalta ja siellä olevalta tiedot tämän nimestä sekä henkilötunnuksesta tai syntymäajasta. Tiloihin saapuvan tai siellä olevan on pyydettyessä esitettävä turvatarkastajalle henkilöllisyystodistus tai muuta selvitystä henkilöllisyydestään.

8 §

Turvatarkastus

Turvatarkastuksessa saadaan metallinilmaisinta tai muuta teknistä laitetta käyttäen tarkastaa Maahanmuuttoviraston tiloihin saapuva tai siellä oleva henkilö sekä hänen mukanaan oleva omaisuus sen selvittämiseksi, onko hänellä hallussaan sellainen esine tai sellaista ainetta (*kielletty valmiste*):

- 1) jolla voidaan aiheuttaa vaaraa itselle tai toisen turvallisuudelle tai erityistä häiriötä Maahanmuuttoviraston toiminnalle ja järjestykselle;
- 2) joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen; tai
- 3) jonka hallussapito on laissa tai lain nojalla kielletty.

Henkilön mukana oleva omaisuus saadaan tarkastaa myös muulla soveltuvalta tavalla kuin teknistä laitetta käyttäen.

Maahanmuuttoviraston tiloista löytyvä omaisuus saadaan tarkastaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos on syytä epäillä, että se sisältää kielletyn valmiste.

9 §

Henkilöntarkastus

Jos turvatarkastuksen perusteella tai muutoin on perusteltua syytä epäillä, että henkilöllä on mukanaan kielletty valmiste, turvatarkastaja voi tehdä hänelle henkilöntarkastuksen sen tutkimi-

Eduskunnan vastaus EV 63/2018 vp

seksi, mitä hänellä on vaatteissaan tai muutoin yllään. Henkilöntarkastuksen suorittavan turvatarkastajan tulee olla samaa sukupuolta kuin tarkastettava.

10 §

Lähetysten tarkastaminen

Maahanmuuttovirastoon saapunut posti- ja muu lähetys saadaan tarkastaa läpivalaisemalla tai muulla tavalla lähetystä avaamatta sen tutkimiseksi, sisältääkö se kielletyn valmiste.

Jos tarkastuksen perusteella tai muutoin on syytä epäillä, että posti- tai muu lähetys sisältää kielletyn valmiste, lähetys saadaan pysäyttää ja tarvittaessa toimittaa poliisille. Tällaisesta toimenpiteestä ja sen syystä on viipymättä ilmoitettava lähetysten vastaanottajalle.

11 §

Kielletyn valmisteiden haltuun ottaminen ja säilyttäminen

Turvatarkastajalla on oikeus ottaa haltuunsa turvatarkastuksessa, henkilöntarkastuksessa tai muutoin löydetty kielletty valmiste.

Haltuun otettu kielletty valmiste palautetaan haltijalleen tämän poistuessa Maahanmuuttoviraston tiloista. Valmiste luovutetaan kuitenkin poliisille, jos sen hallussapito on kyseiseltä henkilöltä laissa tai lain nojalla kielletty.

12 §

Pääsyn estäminen ja henkilön poistaminen

Turvatarkastaja voi kieltää henkilöltä pääsyn Maahanmuuttoviraston tiloihin tai määrätä hänet poistumaan sieltä, jos:

- 1) hänen henkilöllisyyttään ei pystytä riittävästi selvittämään;
- 2) hän kieltäytyy turvatarkastuksesta tai henkilöntarkastuksesta; tai
- 3) on perusteltua syytä epäillä, että hän aiheuttaa erityistä häiriötä tai vaarantaa turvallisuutta.

Turvatarkastaja voi estää henkilön pääsyn Maahanmuuttoviraston tiloihin ja poistaa hänet sieltä, jos hän jättää noudattamatta turvatarkastajan hänelle Maahanmuuttoviraston toiminnan suojaamiseksi sekä turvallisuuden ja järjestyksen säilyttämiseksi 1 momentin mukaisesti antamaa käskyä tai kieltoa ja Maahanmuuttoviraston toiminnan suojaaminen tai turvallisuuden ja järjestyksen säilyminen Maahanmuuttoviraston tiloissa sitä vaatii.

13 §

Henkilön kiinniottaminen

Henkilö saadaan ottaa kiinni, jos hänen pääsynsä estäminen Maahanmuuttoviraston tiloihin tai poistaminen sieltä on ilmeisen riittämätön toimenpide ja kiinniottaminen on välttämätöntä muille henkilöille tai omaisuudelle aiheutuvan vakavan vaaran torjumiseksi. Kiinni otettu on viipymättä luovutettava poliisin haltuun.

Eduskunnan vastaus EV 63/2018 vp

Turvatarkastajalla on kiinnioton yhteydessä oikeus tarkastaa kiinniotettu sen varmistamiseksi, ettei tällä ole hallussaan esineitä tai aineita, joilla tämä voi aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille.

14 §

Voimankäyttö

Turvatarkastajalla on tehtävänsä suorittaessaan oikeus henkilöntarkastuksen toimittamiseksi, kiinniotetun tarkastamiseksi, kielletyn valmisteiden pois ottamiseksi, henkilön Maahanmuuttoviraston tiloihin pääsyn estämiseksi, henkilön sieltä poistamiseksi ja henkilön kiinni ottamiseksi tarvittaessa käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita henkilön käyttäytyminen ja muut olosuhteet huomioon ottaen voidaan pitää puolustettavina. Puolustettavuutta arvioitaessa on otettava huomioon tilanteen uhkaavuus, vastarinnan vaarallisuus sekä muut tilanteen kokonaisarvioon vaikuttavat seikat. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Turvatarkastajan voimankäyttövälineitä ovat kaasusumutin, käsiraudat, enintään 70 senttimetriä pitkä patukka ja teleskooppipatukka. Turvatarkastajan tulee kantaa voimankäyttövälineitä mahdollisimman huomaamattomasti.

Turvautuessaan voimakeinoin turvatarkastaja saa kantaa ja käyttää vain niitä 2 momentissa mainittuja voimankäyttövälineitä, joiden käyttöön hän on saanut soveltuvan välinekohtaisen koulutuksen.

15 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä turvatarkastajan koulutusvaatimuksista ja turvatarkastajan tunnistavasta ulkoasusta sekä tämän lain mukaisen toiminnan käytännön järjestämisestä ja teknisistä yksityiskohdista.

16 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 83 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 83 §:n 1 momentti seuraavasti:

83 §

Muun lainsäädännön soveltaminen

Jos turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija ottaa vastaan toimeksiannon ilmailulaissa (864/2014), turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetussa laissa (1121/1999), eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004), poliisilaissa (872/2011), rajavartiolaissa (578/2005), turvatoimista valtioneuvostossa annetussa laissa (987/2014) tai turvatoimista Maahanmuuttovirastossa annetussa laissa (/) tarkoitettujen turvatarkastustehtävien suorittamisesta, ydinenergialaissa (990/1987) tarkoitettujen turvahenkilön tehtävien suorittamisesta, taikka poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annetussa laissa tarkoitettujen vartioimistehtävien suorittamisesta, turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan ja sen henkilöstön asemaan ja tehtäviin sekä toimivaltuuksiin sovelletaan mainittuja lakeja.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 26.6.2018

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri